

Kisite'tmumk Tla'sitew Telo'ltimkewey No'pa Sko'sia

Natawa'qa'tekemk aqq Mawo'ltimk

Amskwesewey Wije'wmumk Ta'n tli-ktmoqjenten Mi'kmawey Telo'ltimk

“Aknutmaqñ wjit No'pa Sko'sia weji-pqotamkiaq Mi'kmawey telo'ltimkewey,”

teluet Morley Googoo, Saqamaw wjit No'pa Sko'sia aqq msit Ktaqamkuk wjit L'nuey Mawio'mi. Aqq na na'te'l amujpa telo'ltimkewey kisite'taqñ weji-pqotamkiaq.

Na telues Saqamaw Googoo, Keptekewiku's 2016ek, ika'tasikew mawaknutmamk wjit Mi'kma'kikewey Saqamaq Mawio'mi.

Ula mawaknutmamkl weji-ika'tasiksipnl kulaman No'pa Sko'siaewey kaplno'l kina'muaten aqq ilumaten ta'n tli-apoqntitaq aqq siawa'taq Mi'kmawey telo'ltimk No'pa Sko'sia.

Mawaknutmamk wesku'tasikip ta'n Mi'kmaq telo'lti'tij, tetuji-welta'sualuejik, ta'n tetuji-kepmite'tmi'tij wskitqamu aqq apaqt, aqq msit wskitqamuey. Saqamaq, kisiku'k aqq amalitaqatijik wesku'tmi'tip ta'n telo'lti'k pem-pilu'a'sik aqq ewe'wmu'kl pile'l aqq sa'qewe'l telo'ltimkl amalkaltimk, pipukwemk, ketapekiemk, tli'suti, amalitaqñ aqq kisitaqñ. L'nuey telo'ltimk na na'tuo'tekemk aqq wsukewo'qn, tetpaqa'taqñ aqq nepukwite'lsimk.

Wesku'tmi'tis tetuji sipe'k telo'ltimk, tujiw pejita'tijek Qame'kewa q wetnu'kwalsultijik kisi-ksika'tunew katu mu wiswiknetmi'tik. Kiskuk, ula telo'ltimk tepias mlkuktasiktn aqq nuta'q apoqñmasuti kulaman siawiknatew elmi'knik.

2016ek Wskitqamuey pipanikesuti ika'tasiksip, 55% wenik Kanata telua'tisnik L'nuey aknutmaqñ aqq telo'ltimkewey keknue'kl wjit ta'n tujiw wesku'tasik Kanata. Ula ekinua'tekek teluek piamiw a'qatayik wenik Kanata na telita'sultijik katu nuta'q me' ajelkik tlita'sultinew. Amujpa me' melkuktasik ta'n tel-

keknuite'tasik aqq teli-ketmoqjenmumk tel-keknue'k Mi'kmawey telo'ltimk- na tel- kinua'tuksie'k telo'ltimk maliaptmi'tij aqq Mi'kmaq. Amujpa keknuite'tmu'k aqq ketmoqjenmu'k Mi'kmawey telo'ltimk aqq nespiw ankuwa'tu'k aqq siawa'tu'k. Ula telita'suaqñ wjiatw ta'n tel-lukutiek weja'tkemk nika'.

- Kjjitasiktn aqq apoqñtasiktn ta'n Mi'kmaq tel-nenmi'tij aqq teli-alsutmi'tij Mi'kmawey telo'ltimk – iknmuksinew Mi'kmaq nekmow aknutmnew Mi'kmawe'l a'tukwaqñ aqq aknutmaqñ.
- Ajelk ika'tasiktn tetpaqiaql kulaman Mi'kmaq kisi-wsku'taq ta'n telo'lti'tij maw-lukwatmumkl amalitekemk, mawio'mi'l, wi'kipaltimkl, amaltu'a'timkl aqq pilue'l telo'timkewe'l.
- Maw-lukutinew Mi'kmawe'k nikanusk aqq pilue'k toq-lukuti'tijik wsku'tmnew koqoey ketu' tla'tekemk wejiaq Kanataewey Ketlewey aqq Ilkwija'taqney Alsusutiew.
- Maw-lukutinew Mi'kmawe'l kina'matnewe'l aqq ktikl mtmo'taqne'l kulaman ktmoqjenten teli-apija'tumk aqq keknuite'tmumk Mi'kmawey tli'suti.
- Il-lukwasiktn ta'n telapukuekl Teli-anko'tmumkl Keknue'kl Maqamikewl aqq menaqaj tlewistu'tinew Mi'kmaq wjit ta'n tli-lukwasitew Tplutaqney wjit Teli-anko'tmumkl Keknue'kl Maqamikewl, we'kaw wiaqa'tasiktn ta'n tl-maliaptiten Mi'kmaq sa'qewe'ki'k wniskamijuaq'ik wtinual.
- Ika'tasin ta'n e'tasiw wen No'pa Sko'sia tl-kina'muaten aknutmaqñ wjit ta'n msit wejita'yk ewe'wmumk kisi-ankuwa'tasik aqq teli-apoqñmatmumk Ankukamkewey Kina'matnewey wjit kina'matnewo'kuo'ml, kaplno'le'l mtmo'taqnewo'kuo'ml aqq msit wen No'pa Sko'sia.
- Toq-lukutinew Mi'kmaq ika'tasiktn etl-kinua'tekemk Mi'kmawey telo'ltimkewey No'pa Sko'sia kulaman nmitasiten tetuji-keknue'k telpukuik Mi'kmawey ula saqamawa'kik aqq tetuji-pikwelk ala'tu'k wejiaq Mi'kmawey Telo'ltimk.
- Toq-lukutinew Eleke'wa'kikewey aqq kijikankewe'l kaplno'lk, telo'ltimkewe'l mawio'mi'l, aqq lukwaqne'l kulaman kinua'teketen aqq mkite'ten Mi'kmawey Telo'ltimk. (Staq nika'j l'tasin Mi'kmawey alkwi'tekemkewey kinua'taqñ nastek wen wutapaqñk).

- Ne'kaw siawi-apoqntasiktn L'hue'l ilsutekemkewe'l telutasikl kulaman tetal telo'ltimkewe'l aqq keknue'kl L'hue'l mtmo'taqne'l, apoqnmasuti aqq etekl tela'tekemkl wjit apoqnmua'tijik wenik.
- Kaplno'l ika'lan na'tuenl maliaptmn Mi'kmawey Telo'ltimkewey apoqnmuan ta'n tel-lukuti'tij Mi'kmaq ta'n amalitaqatijik, telo'ltimkewey elukwatmi'tij, aqq nuji-kina'mua'tijik kulaman nsitten aqq naji-wl- nenten teli-msnmumkl kaplno'le'l mtmo'taqne'l wjit telo'ltimkewey aqq lukwaqney.
- Toqi-lukutinew kaplno'l kulaman wiaqtetew te's panta'tumk mawaknutmamk aqq ta'n tujiw pojewistu'tij kaplno'lkewa'q wsku'ten Mi'kma'ki aqq tlueten Mi'kmaq na ula wmitkiwow aqq Mi'kmaq na mawi-amskwesewa'q tleyawultijik ula No'pa Sko'sia.

“ We'jitanek Mi'kmawey telo'ltimk, l'pa nkamlamun wajua'sikip. L'pa kejituap koqoey nuta'q kina'masin aqq ta'n tl-kina'masites. Aqq elp ketu' kina'maqipnik wenik wutanminaq ta'n tetuji-klu'k aqq melkiknaq Mi'kmawey Telo'ltimk.”

Michael Doucette, Eskasoni First Nation (2016)

Alan Syliboy

Alan Syliboy natawiteket Mi'kmaw tleyawit l'nue'kati teluisik Millbrook. Milamu'k aqq weltek koqoey kisitoq, ekinua'tekek aqq ekina'muek wjit ta'n telo'lti'tij L'nu'k aqq tetuji keknu'e'k L'nuimk No'pa Sko'sia aqq msit tami wskitqamu'k. Ki's piamiw newiskekipunqekl amaliteket, Alan weji-pqoji-kina'masip amalitekemk Shirley Bear-al, Shirley na mekite'tasit wjit teli-amaliteket aqq tel-matnaket wjit L'nue'l ketlewo'qnn. Tujiw wel-kne'kek Alan naji-kina'masip Nova Scotia College of Art and Design.

Milamu'k aqq pikwelk amalitaqn kisitoq. Kisitoqip wisawsulieweyey suliewey naspit mimikej wjit Canadian Mint, pekwa'pn Queen's Golden Jubilee Medal-al, aqq wtlukwaqn ewe'wasikip aqq elt ilumapni wjit ta'n Mi'kmaq telo'tijik eltumkek DRUM! (Pepkijeta'q)!, aqq nikana'lapni ktikik amalitaqatijik eltu'tijek elapskita'sik wjit 2010 Olympic Games (2010ek Weja'ltimkewe'l) etliaqipnn Vancouver. Ajipjutk Alan wtlukwaqn ne'kaw wjiaqtn mkite'taqn wjit Mi'kmaq aqq wji-kina'masultinew aqq wjinu'kwatmnew amalitekemk kikmanaq elmi'knik.

novascotia.ca/culture

© Crown copyright, Province of Nova Scotia, 2017